

3.10.2024

Alueidenkäyttölain uudistamisen työryhmälle

Työryhmän tehtävänä on ollut valmistella ehdotus uudeksi alueidenkäyttölainsäädännön hallituksen esityksen muotoon. Työryhmän toimikausi alkoi marraskuussa 2023 ja päättyi 30.9.2024.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK haluaa kiittää ympäristöministeriötä laadukkaasta valmistelutyöstä alueidenkäyttölain uudistamiseksi. Työryhmässä on käyty runsaasti rakentavaa keskustelua alueidenkäytön suunnittelujärjestelmästä, sen nykytilasta ja tulevaisuuden haasteista.

EK jättää työryhmän valmistelemaan hallituksen esitysluonnokseen oheisen täydentävän lausuman:

Aurinkovoimarakentamista koskevan yleiskaavan erityiset sisältövaatimukset (72 §)

Puhtaan sähköntuotannon edistämiseksi ja Suomen houkuttelevuuden säilyttämiseksi investointikohteena aurinkovoimahankkeiden sujuva luovitus ja kaavoitus ovat keskeisessä roolissa. Yhtenäiset käytännöt teollisen mittakaavan aurinkovoiman sijoittumisessa ovat tärkeitä hankkeiden yhdenmukaisen ja ennakoitavan käsittelyn varmistamiseksi.

Ehdotuksen mukaan olisi huolehdittava siitä, että aurinkovoimarakentamista ei osoiteta merkittävässä määrin metsämaalle. Perusteluissa tätä säännöstä perustellaan ainoastaan hiilinieluvaikutuksilla ja ainoastaan ”pieni osa” aurinkovoimarakentamiseen osoitetusta alueesta saisi kohdistua metsämaalle.

Aurinkovoimarakentamista koskevissa erityisissä säännöksissä tulee huomioida hallitusohjelman kirjaus aurinkovoimasta niin kuin se on sinne kirjattu, eli pyrkimyksenä välttää metsämaan merkittävä käyttö aurinkovoiman sijoittumiseen. Lain perusteluissa ei siten tule esittää liian yksityiskohtaista ohjausta aurinkovoimahankkeille, vaan tarkastelussa tulee huomioida kokonaisuus. Esimerkiksi metsämaalle, mutta sähkösiirron liittymäpisteen läheisyyteen sijoittuva aurinkovoimahanke voi olla vaikutuksiltaan vähäisempi kuin muualle sijoittuva hanke.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020

etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

Vihreä kasvu
Minna Ojanperä

3.10.2024

Perusteluissa esitetyt rajoitukset aurinkovoiman sijoittumisesta metsämaalle ovat ristiriidassa hankkeiden todellisen sijoittumisen kanssa. Todellisuudessa vain harva hanke sijoittuu pelkästään metsään. Aurinkovoimaloiden kaavoitus ja lupamenettelyjen opasaineiston taustaselvityksessä¹ toteutetun kyselyn mukaan n. 20 % nykyisistä hankealueista sijoittuu metsämaalle. Lakiluonnoksen perusteluissa todetaan, että vuotuinen metsämaan muutos on 6 000 ha vuodessa, joten aurinkovoiman merkitys vastaa vain pientä osaa vuotuisesta metsämaan muutoksesta.

Metsän raivaamiseen liittyvää rajoitusta ehdotetaan laissa ainoastaan aurinkovoimalle. Tämä ei kohtele eri hanketyyppejä tasa-arvoisesti eikä huomioi maanomistajien oikeuksia metsämaan hyödyntämiseen erilaisiin tarkoituksiin.

Uudesta aurinkovoimarakentamista koskevasta yleiskaavasääntelystä huolimatta, tulee osa hankkeista jatkossakin voida käsitellä suunnittelu- ja tarveratkaisun kautta sitä koskevien yleisten edellytysten täytyessä.

Tuulivoimarakentamista koskevan yleiskaavan erityiset sisältövaatimukset (69 §)

Puhdas sähköntuotanto mahdollistaa puhtaan siirtymän teolliset investoinnit. Teollisella tuotannolla pitää olla varma näkymä kohtuuhintaisen ja puhtaan energian riittävydestä tuotannontekijänä. Ylimääräinen sääntely, joka vaarantaa puhtaan energian rakentamisen tasapainoisen yhteensovittamisen, on uhka Suomen investointiympäristön vakaukselle sekä maamme kilpailukyvyille ja houkuttelevuudelle saada uusia investointeja yhteiskunnan hyödyksi.

Lakiin ehdotetaan uutta säännöstä tuulivoimalan riittävästä etäisyydestä asutukseen sekä tähän liittyvää asetuksenantovaltuutusta. Tuulivoiman etäisyysääntöjen asetuksenantovaltuutus ei ole perusteltu, mikäli tavoitteena on säätää tuulivoimalle keinotekoiset etäisyysäännöt, jotka eivät pohjaudu vaikutuksiin. Tuulivoiman sijoittumisen perustana tulee säilyä myös jatkossa tapauskohtainen arviointi kuten muillakin toiminnoilla, sillä keinotekoiset, muuhun kuin toiminnon vaikutuksiin perustuvat etäisyysäännöt horjuttavat luottamusta pysyvään toiminta- ja investointiympäristöön.

Tuulivoiman kohdalla mahdollisia ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia ovat erityisesti melu-, välke- ja maisemavaikutukset. Tuulivoimalle on valtioneuvoston asetuksella (1107/2015) säädetyt melun ohjearvot ja ohjeet melun mallintamiselle ja mittaamiselle. Meluohjearvot on Suomessa asetettu tieteellisen tiedon nojalla huomioiden sekä terveys- että

¹ https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/8cd9eaa5-a3cd-46a9-87a8-e86990ece186/34712720-ddd8-44e7-8fb4-8ed-cfc0ab046/JULKAISU_20240130115646.pdf

Vihreä kasvu
Minna Ojanperä

3.10.2024

viihtyisyyssseikat. Lisäksi kyseessä on käytäntö, joka takaa, ettei tarvittava sähköntuotannon lisäys Suomeen esty.

Sääntelyssä tulee viitata vain olemassa olevaan asutukseen. Valtioneuvoston asetus tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista viittaa olemassa olevaan asutukseen, mutta ei kaavassa osoitettuihin asuinalueisiin ja asuinrakennuspaikkoihin. Lainsäädännön yhtenäisyyden kannalta alueidenkäyttölain tulisi olla linjassa asetuksen määrittelyjen kanssa. Riittävän etäisyyden tarkastelussa tulee mahdollistaa jousto toteutumattomien asuinrakennuspaikkojen ja -kaavojen osalta. Samoin ilmeisen käyttökelvottomien rakennusten osalta etäisyysvaatimuksen tarkastelussa tulee olla mahdollisuus jousto.

Kunnioitavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Minna Ojanperä
Johtava asiantuntija